

ร้องเรียนเพราะถูกแกล้ง ... อาจไม่ผิวนัยร้ายแรงเสมอไป

หลายๆ คนคงเคยได้เห็นหรือเคยได้ยินข่าวการร้องเรียนข้าราชการว่าประพฤติมิชอบ และเชื่อว่ามีคนจำนวนไม่น้อยที่เชื่อไปแล้วว่า มีการกระทำผิดจริง แต่แท้จริงแล้ว แม้กฎหมายจะเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการทำหน้าที่ของข้าราชการก็ตาม แต่มิได้หมายความว่า ข้าราชการผู้นั้นจะต้องรับผิดชอบทางวินัย เพียงเพราะมีการร้องเรียนเสมอไป เนื่องจากการพิจารณาโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยต้องเป็นไปโดยถูกต้องเหมาะสม และมีพยานหลักฐานที่ชัดเจนว่ามีการกระทำผิดจริงตามที่ถูกร้องเรียน

ดังเช่นคดีปกครองที่นำมาเล่าสู่กันฟังในฉบับนี้ เป็นเรื่องของนางสาว ก. ที่ร้องเรียนกล่าวหาผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจว่า กลั่นแกล้งยึดใบอนุญาตขับขี่ของนาย ข. คนขับรถของตน เพื่อเรียกเงินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งในชั้นสอบสวนข้อเท็จจริง เห็นว่า ผู้ร้องเรียนและพยานยืนยันว่าได้มีการเรียกเงินจริง กรณีนี้เชื่อว่า ผู้ฟ้องคดีพยายามรีดไถเงินจากนางสาว ก. อันเป็นการเรียกรับประโยชน์เพื่อตนเองโดยมิชอบ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ในชั้นของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย เห็นว่า ผู้ร้องเรียนและพยานไม่ได้ยืนยันถึงการเรียกเงินดังกล่าว และให้การทำนองว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ได้เรียกร้องเงินและไม่ได้ให้เงินผู้ฟ้องคดี การที่ผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์หน่วงเหนี่ยวล่าช้าในการออกใบสั่งและไม่นำส่งใบสั่งและใบอนุญาตขับขี่ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ อันเป็นการไม่ประพฤติตนให้เคร่งครัดต่อมรรยาทและระเบียบแบบแผนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ ผู้ฟ้องคดีจึงมิได้กระทำผิดวินัยร้ายแรงตามที่ถูกร้องเรียน ผู้บัญชาการตำรวจจึงมีคำสั่งลงทัณฑ์กักขังผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา 15 วัน

แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 (คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ) กลับเห็นว่า คำให้การในชั้นสอบสวนข้อเท็จจริงเป็นคำให้การเบื้องต้นและใกล้ชิดกับเหตุการณ์ จึงน่าจะเชื่อว่าการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ) จึงมีคำสั่งเพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นไล่ออกจากราชการ

ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (นายกรัฐมนตรี) ก็มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์

ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

เมื่อการรับฟังพยานหลักฐานในชั้นการสอบสวนข้อเท็จจริงและในชั้นการสอบสวนทางวินัยแตกต่างกัน ผู้มีอำนาจพิจารณาโทษทางวินัยควรจะวินิจฉัยโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือรับฟังพยานหลักฐานอย่างไร ? คำสั่งเพิ่มโทษผู้ฟ้องคดี จากลงทัณฑ์กักขัง 15 วัน เป็นไล่ออกจากราชการ เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่ผู้ฟ้องคดีไม่นำส่งใบสั่งและใบอนุญาตขับขี่ที่ยึดไว้ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และฝากให้ผู้อื่นคืนใบอนุญาตขับขี่ให้กับบิดาของผู้ร้องเรียน โดยไม่ได้ดำเนินการใดๆ ตามกฎหมายแก่นาย ข. คนขับรถนั้น แม้พฤติการณ์จะมีข้อน่าสงสัยและฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการก็ตาม แต่เมื่อไม่ปรากฏพยานหลักฐานที่หนักแน่นชัดเจนให้เชื่อได้ว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ราชการอันเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง พฤติการณ์การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นเพียงกรณีมีเหตุอันควรสงสัยเป็นอย่างยิ่งว่า น่าจะกระทำผิดจริงตามที่ถูกร้องเรียน แต่ผลการสอบสวนก็ยังไม่พอที่จะรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้โดยทุจริตต่อหน้าที่ราชการอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 82 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535

ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มีคำสั่งเพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็น ไล่ออกจากราชการ ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการย่อมไม่ถูกต้องเหมาะสม คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบแล้ว คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ศาลปกครองมีอำนาจออกคำสั่งได้แค่เพียงเพิกถอนคำสั่งตามคำขอเท่านั้น หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เห็นว่า พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีมีเหตุอันควรสงสัยเป็นอย่างยิ่งว่า น่าจะกระทำความผิดจริง ก็ย่อมมีอำนาจสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการเพราะเหตุมีมลทินหรือมัวหมอง ซึ่งการรับราชการต่อไปอาจเป็นการเสียหายแก่ราชการได้

จึงพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่ง เฉพาะส่วนที่เพิ่มโทษ คือ ไล่ออกจากราชการ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ดำเนินการให้ผู้ฟ้องคดีกลับคืนสู่สถานภาพเดิม เสมือนหนึ่งมิได้มีคำสั่งให้ออกจากราชการภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ มีคำพิพากษา (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 115/2555)

คดีนี้ออกจากจะเป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับผู้มีอำนาจพิจารณาโทษทางวินัยข้าราชการว่า จะนำข้อเท็จจริงที่ยังเป็นข้อสงสัยว่ามีการกระทำความผิด มาเป็นเหตุลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงมิได้ แต่ต้องพิจารณาพยานหลักฐานให้ปรากฏอย่างชัดเจนและหนักแน่นเพียงพอที่จะรับฟังได้ว่า ข้าราชการผู้นั้นได้กระทำความผิดจริงเท่านั้น ส่วนข้าราชการผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในงานราชการก็ควรจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ข้อบังคับด้วยความเคร่งครัดและระมัดระวัง เพราะหากมีการร้องเรียนแล้ว ไม่ว่าจะเป็นเพราะการกลั่นแกล้งหรือเพื่อให้ความจริงเปิดเผยก็ตาม แม้พฤติการณ์ของการกระทำจะไม่ถึงขั้นผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่อาจถือว่ามัวหมองหรือมัวหมองที่เป็นเหตุให้ต้องออกจากราชการก็ได้ ... ครับ !

นายปกครอง